58. Kinh Vuong tu Vo-Uy

Kinh Trung Bộ (Majjhima Nikāya)

58. Kinh Vuong tu Vo-Uy

font

Trung Bộ Kinh

Majjhima Nikaya

58. Kinh Vương tử Vô Úy

(Abhayaràjakumàra sutta)

Như vầy tôi nghe.

Một thời Thế Tôn ở tại Rajagaha (Vương Xá), Veluvana (Trúc Lâm), Kalandakanivapa (chỗ nuôi các con sóc).

Rồi Vương tử Abhaya (Vô Úy) đi đến Nigantha Nataputta, sau khi đến đảnh lễ Nigantha Nataputta rồi ngồi xuống một bên. Nigantha Nataputta nói với Vương tử Abhaya đang ngồi một bên:

-- Này Vương tử, Vương tử hãy đi đến luận chiến với Sa-môn Gotama, và nhờ vậy tiếng đồn tốt đẹp sau đây được truyền đi cho Vương tử: "Sa-môn Gotama có thần lực như vậy, có uy lực như vậy, đã bị Vương tử Abhaya luận chiến".

-- Thưa Tôn giả, làm thế nào con có thể luận chiến Sa-môn Gotama có thần lực như vậy, có uy lực như vậy?

-- Này Vương tử, hãy đi đến Sa-môn Gotama, sau khi đến hãy nói với Sa-môn Gotama, sau khi đến hãy nói với Sa-môn Gotama như sau: "Bạch Thế Tôn, Như Lai có thể nói lời nói, do lời nói ấy những người khác không ưa, không thích chăng?" Nếu Sa-môn Gotama được Vương tử hỏi như vậy và trả lời như sau: "Này Vương tử, Như Lai có thể nói lời nói, do lời nói ấy những người khác không ưa, không thích", thời Vương tử hãy nói với Sa-môn Gotama: "Bạch Thế Tôn, nếu xử sự như vậy thời có gì sai khác giữa kẻ phàm phu và Ngài? Kẻ phàm phu có thể nói lời nói, do lời nói ấy những người khác không ưa, không thích". Còn nếu Sa-môn Gotama được Vương tử hỏi như vậy và trả lời như sau: "Này Vương tử, Như Lai không có thể nói lời nói, do lời nói ấy những người khác không ưa, không thích", thời Vương tử hãy nói với Sa-môn Gotama: "Bạch Thế Tôn, nếu xử sự như vậy, thời vì sao Devadatta được Ngài trả lời như sau: 'Devadatta phải đọa vào đọa xứ, Devadatta phải đọa vào địa ngục, Devadatta phải đọa trong một kiếp, Devadatta không thể nào cứu chữa được?' Và do Ngài nói những lời như vậy, Devadatta phẫn nộ, không hoan hỷ". Này Vương tử, Sa-môn Gotama khi bị Vương tử hỏi câu hỏi hai móc như vậy, sẽ không có thể nhả ra, cũng không có thể nuốt vào. Ví như một móc sắt bị móc vào cổ họng một người nào, người ấy không có thể nhả ra, cũng không có thể nuốt vào được. Cũng vậy, này Vương tử, Sa-môn Gotama khi bị Vương tử hỏi câu hỏi hai móc như vậy, sẽ không có thể nhả ra, cũng không có thể nuốt

vào.

-- Thưa vâng, Tôn giả.

Vương tử Abhaya vâng đáp Nigantha Nataputta, từ chỗ ngồi đứng dậy, đảnh lễ Nigantha Nataputta, thân bên hữu hướng về ông rồi đi đến Thế Tôn. Sau khi đến, liền đảnh lễ Thế Tôn và ngồi xuống một bên. Vương tử Abhaya đang ngồi một bên, nhìn mặt trời rồi suy nghĩ: "Hôm nay, không phải thời để luận chiến với Sa-môn Gotama. Ngày mai, ta sẽ luận chiến với Sa-môn Gotama tại nhà của ta," liền bạch Thế Tôn:

-- Bạch Thế Tôn, ngày mai mong Thế Tôn nhận lời dùng cơm, cùng ba Tỷ-kheo khác với Ngài là người thứ tư.

Thế Tôn im lặng nhận lời. Rồi Vương tử Abhaya, sau khi biết Thế Tôn đã nhận lời, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, đảnh lễ Thế Tôn, thân bên hữu hướng về Ngài rồi ra đi.

Thế Tôn, sau khi đêm ấy đã mãn, vào buổi sáng đắp y, cầm theo y bát, đi đến chỗ của Vương tử Abhaya, sau khi đến liền ngồi trên chỗ đã soạn sẵn. Rồi Vương tử Abhaya tự tay mời mọc, làm cho Thế Tôn thỏa mãn với những món ăn thượng vị, loại cứng và loại mềm. Vương tử Abhaya chờ cho Thế Tôn sau khi đã dùng xong, tay đã rời khỏi bát, liền lấy một ghế thấp khác rồi ngồi xuống một bên. Sau khi ngồi một bên, Vương tử Abhaya bạch Thế Tôn:

-- Bạch Thế Tôn, Như Lai có thể nói những lời, do những lời ấy người khác không ưa, không thích chăng?

-- Này Vương tử, phải chăng ở đây, (câu hỏi) có dụng ý một chiều?

-- Bạch Thế Tôn, các vị Nigantha đã bị bại ở đây rồi.

-- Này Vương tử, vì sao Vương tử lại nói như vầy: "Bạch Thế Tôn, các vị Nigantha đã bị bại ở đây rồi"?

-- Bạch Thế Tôn, ở đây, con đi đến Nigantha Nataputta, sau khi đến con đảnh lễ Nigantha Nataputta rồi ngồi xuống một bên. Bạch Thế Tôn, Nigantha Nataputta nói với con đang ngồi một bên: "Này Vương tử, Vương tử hãy đi đến luận chiến với Sa-môn Gotama, và nhờ vậy tiếng đồn tốt đẹp sau đây được truyền đi cho Vương tử: "Sa-môn Gotama có thần lực như vậy, có uy lực như vậy, đã bị Vương tử Abhaya luận chiến". Bạch Thế Tôn, khi được nói vậy, con thưa với Nigantha Nataputta: "Thưa Tôn giả, nhưng làm thế nào, tôi có thể luận chiến với Sa-môn Gotama, một vị có thần lực như vậy, có uy lực như vậy?" -"Này Vương tử, hãy đi đến Sa-môn Gotama, sau khi đến hãy nói với Sa-môn Gotama như sau: "Bạch Thế Tôn, Như Lai có thể nói lời nói, do lời nói ấy, những người khác không ưa, không thích chăng?" Nếu Sa-môn Gotama được Vương tử hỏi như vậy và trả lời như sau: "Này Vương tử, Như Lai có thể nói lời nói, do lời nói ấy, những người khác không ưa, không thích", thời Vương tử hãy nói với Sa-môn Gotama: "Bạch Thế Tôn, nếu xử sự như vậy, thời có gì sai khác giữa kẻ phàm phu với Ngài? Kẻ phàm phu có thể nói lời nói, do lời nói ấy, những người khác không ưa, không thích". Còn nếu Sa-môn Gotama được Vương tử hỏi như vậy và trả lời như sau: "Này

Vương tử, Như Lai không có thể nói lời nói, do lời nói ấy những người khác không ưa, không thích", thời Vương tử hãy nói với Sa-môn Gotama: "Bạch Thế Tôn, nếu xử sự như vậy, thời vì sao Devadatta được Ngài trả lời như sau: Devadatta phải đọa vào đọa xứ, Devadatta phải đọa vào địa ngục, Devadatta phải đọa trong một kiếp, Devadatta không thể nào cứu chữa được? Và vì Ngài nói những lời như vậy, Devadatta phẫn nộ, không hoan hỷ". Này Vương tử, Sa-môn Gotama, khi bị Vương tử hỏi câu hỏi hai móc như vậy, sẽ không thể nhả ra, cũng không thể nuốt vào. Ví như một móc sắt bị mắc vào cổ họng của một người nào, người ấy không có thể nhả ra, cũng không có thể nuốt vào được. Cũng vậy, này Vương tử, Sa-môn Gotama, khi bị Vương tử hỏi câu hỏi hai móc như vậy, sẽ không có thể nhả ra, cũng không có thể nuốt vào".

Lúc bấy giờ, có đứa con nít ngây thơ nằm giữa trên đầu gối của Vương tử Abhaya. Rồi Thế Tôn nói với Vương tử Abhaya:

-- Này Vương tử, Vương tử nghĩ thế nào? Nếu đứa con nít này, do sự vô ý của Vương tử, hay do sự vô ý của người vú hầu, thọc một cái que hay nuốt một hòn đá vào trong miệng, vậy Vương tử phải làm gì?

-- Bạch Thế Tôn, con phải móc cho ra. Bạch Thế Tôn, nếu con không thể móc ra lập tức, thời với tay trái con nắm đầu nó lại, với tay mặt lấy ngón tay làm như cái móc, con sẽ móc cho vật ấy ra, dầu có phải chảy máu. Vì sao vậy? Bạch Thế Tôn, vì con có lòng thương tưởng đứa trẻ.

-- Cũng vậy, này Vương tử, lời nói nào Như Lai biết không như thật, không như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác không ưa, không thích, thời Như Lai không nói lời nói ấy. Lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác không ưa, không thích, thời Như Lai không nói lời nói ấy. Và lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác không ưa, không thích, Như Lai ở đây biết thời giải thích lời nói ấy. Lời nói nào Như Lai biết là không như thật, không như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác ưa thích, Như Lại không nói lời nói ấy. Lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, không tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác ưa và thích, Như Lai không nói lời nói ấy. Và lời nói nào Như Lai biết là như thật, như chân, tương ứng với mục đích, và lời nói ấy khiến những người khác ưa và thích, ở đây, Như Lai biết thời giải thích lời nói ấy. Vì sao vậy? Này Vương tử, Như Lai có lòng thương tưởng đối với các loài hữu tình.

-- Bạch Thế Tôn, những Sát-đế-lị có trí, những Bà-la-môn có trí, những Gia chủ có trí, những Sa-môn có trí này, sau khi soạn sẵn câu hỏi, đến Như Lai và hỏi: "Bạch Thế Tôn, không hiểu Thế Tôn có suy nghĩ trước trong trí như sau: "Nếu có những ai đến Ta và hỏi như vậy, được hỏi như vậy, Ta sẽ trả lời như vậy", hay Như Lai trả lời ngay (tại chỗ)?"

-- Này Vương tử, nay ở đây Ta sẽ hỏi Vương tử, nếu Vương tử hoan hỷ, hãy trả lời câu hỏi ấy. Này Vương tử, Vương tử nghĩ như thế nào? Vương tử có giỏi về các bộ phận sai

biệt một cái xe không?

-- Thưa vâng, bạch Thế Tôn, con có giỏi về các bộ phận sai biệt một cái xe.

-- Này Vương tử, Vương tử nghĩ thế nào? Nếu có những người đến Vương tử và hỏi như sau: "Bộ phận này của cái xe tên gọi là gì?", không hiểu Vương Tử có suy nghĩ trước trong trí như sau: "Nếu có những ai đến ta, và hỏi ta như vậy, ta sẽ trả lời cho họ như vậy", hay là Vương tử trả lời ngay (tại chỗ)?

-- Bạch Thế Tôn, vì con là người đánh xe nổi tiếng, rất giỏi về các bộ phận sai biệt trong một cái xe nên con sẽ trả lời ngay (tại chỗ).

-- Cũng vậy, này Vương tử, những Sát-đế-lỵ có trí, những Bà-la-môn có trí, những Gia chủ có trí, những Sa-môn có trí này, sau khi soạn sẵn câu hỏi, đến Như Lai và hỏi, Như Lai sẽ trả lời ngay (tại chỗ). Vì sao vậy? Này Vương tử, pháp giới (Dhammadhatu) đã được Như Lai khéo biết. Và vì Như Lai khéo biết pháp giới nên Như Lai trả lời ngay (tại chỗ).

Khi được nói vậy, Vương tử Abhaya bạch Thế Tôn:

-- Thật vi diệu thay, bạch Thế Tôn! Thật vi diệu thay, bạch Thế Tôn! Bạch Thế Tôn, như người dựng đứng lại những gì bị quăng ngã xuống, phơi bày ra những gì bị che kín, chỉ đường cho kẻ đi lạc hướng, đem đèn sáng vào trong bóng tối để những ai có mắt có thể thấy sắc. Cũng vậy, Chánh pháp đã được Thế Tôn dùng nhiều phương tiện trình bày. Nay con quy y Thế Tôn, quy y Pháp và quy y chúng Tỷ-kheo Tăng. Mong Thế Tôn nhận con làm cư sĩ, từ nay cho đến mạng chung, con trọn đời quy ngưỡng.

Hòa thượng Thích Minh Châu dịch Việt

Chân thành cám ơn anh HDC và nhóm Phật tử VH đã có thiện tâm gửi tặng ấn bản điện tử.

(Bình Anson hiệu đính, dựa theo bản Anh ngữ "The Middle Length Discourses of the Buddha", Tỳ kheo Nanamoli và Tỳ kheo Bodhi dịch, 1995).

Hiệu đính: 15-06-2004

Majjhima Nikaya 58

Abhaya Sutta

(Abhaya-raja-kumara Sutta)
To Prince Abhaya (On Right
Speech)
Translation by
Bhikkhu Thanissaro
For free distribution only, as a gift of Dhamma

Translator's Introduction

In this discourse, the Buddha shows the factors that go into deciding what is and is not worth saying. The main factors are three: whether or not a statement is true, whether or not it is beneficial, and whether or not it is pleasing to others. The Buddha himself would state only those things that are true and beneficial, and would have a sense of time for when pleasing and unpleasing things should be said. Notice that the possibility that a statement might be untrue yet beneficial is not even entertained.

This discourse also shows, in action, the Buddha's teaching on the four categories of questions and how they should be answered. The prince asks him two questions, and in both cases he responds first with a counter-question, before going on to give an analytical answer to the first question and a categorical answer to the second. Each counter-question serves a double function: to give the prince a familiar reference point for understanding the answer about to come, and also to give him a chance to speak of his own intelligence and good motives. This provides him with the opportunity to save face after being stymied in his desire to best the Buddha in argument. The Commentary notes that the prince had placed his infant son on his lap as a cheap debater's trick: if the Buddha had put him in an uncomfortable spot in the debate, the prince would have pinched his son, causing him to cry and thus effectively bringing the debate to a halt. The Buddha, however, uses the infant's presence to remove any sense of a debate and also to make an effective point. Taking Nigantha Nataputta's image of a dangerous object stuck in the throat, he applies it to the infant, and then goes on to make the point that, unlike the Niganthas -- who were content to leave someone with a potentially lethal object in the throat -- the Buddha's desire is to remove such objects, out of sympathy and compassion. In this way, he brings the prince over to his side, converting a potential opponent into a disciple.

Thus this discourse is not only about right speech, but also shows right speech in action.

I have heard that on one occasion the Blessed One was staying near Rajagaha in the Bamboo Grove, the Squirrels' Sanctuary.

Then Prince Abhaya went to Nigantha Nataputta and on arrival, having bowed down to him, sat to one side. As he was sitting there, Nigantha Nataputta said to him, "Come, now, prince. Refute the words of the contemplative Gotama, and this admirable report about you will spread afar: 'The words of the contemplative Gotama -- so mighty, so powerful -- were refuted by Prince Abhaya!'"

"But how, venerable sir, will I refute the words of the contemplative Gotama -- so mighty, so powerful?"

"Come now, prince. Go to the contemplative Gotama and on arrival say this: 'Venerable sir, would the Tathagata say words that are unendearing and disagreeable to others?' If the contemplative Gotama, thus asked, answers, 'The Tathagata would say words that are unendearing and disagreeable to others,' then you should say, 'Then how is there any difference between you, venerable sir, and run-of-the-mill people? For even

run-of-the-mill people say words that are unendearing and disagreeable to others.' But if the contemplative Gotama, thus asked, answers, 'The Tathagata would not say words that are unendearing and disagreeable to others,' then you should say, 'Then how, venerable sir, did you say of Devadatta that "Devadatta is headed for destitution, Devadatta is headed for hell, Devadatta will boil for an eon, Devadatta is incurable"? For Devadatta was upset and disgruntled at those words of yours.' When the contemplative Gotama is asked this two-pronged question by you, he won't be able to swallow it down or spit it up. Just as if a two-horned chestnut[1] were stuck in a man's throat: he would not be able to swallow it down or spit it up. In the same way, when the contemplative Gotama is asked this two-pronged question by you, he won't be able to swallow it down or spit it up."

Responding, "As you say, venerable sir," Prince Abhaya got up from his seat, bowed down to Nigantha Nataputta, circumambulated him, and then went to the Blessed One. On arrival, he bowed down to the Blessed One and sat to one side. As he was sitting there, he glanced up at the sun and thought, "Today is not the time to refute the Blessed One's words. Tomorrow in my own home I will overturn the Blessed One's words." So he said to the Blessed One, "May the Blessed One, together with three others, acquiesce to my offer of tomorrow's meal."

The Blessed One acquiesced with silence.

Then Prince Abhaya, understanding the Blessed One's acquiescence, got up from his seat, bowed down to the Blessed One, circumambulated him, and left.

Then, after the night had passed, the Blessed One early in the morning put on his robes and, carrying his bowl and outer robe, went to Prince hand, served and satisfied the Blessed One with fine staple and non-staple foods. Then, when the Blessed One had eaten and had removed his hand from his bowl, Prince Abhaya took a lower seat and sat down to one side. As he was sitting there he said to the Blessed One, "Venerable sir, would the Tathagata say words that are unendearing and disagreeable to others?"

"Prince, there is no categorical yes-or-no answer to that."

"Then right here, venerable sir, the Niganthas are destroyed."

"But prince, why do you say, 'Then right here, venerable sir, the Niganthas are destroyed'?"

"Just yesterday, venerable sir, I went to Nigantha Nataputta and...he said to me...'Come now, prince. Go to the contemplative Gotama and on arrival say this: "Venerable sir, would the Tathagata say words that are unendearing and disagreeable to others?"...Just as if a two-horned chestnut were stuck in a man's throat: he would not be able to swallow it down or spit it up. In the same way, when the contemplative Gotama is asked this two-pronged question by you, he won't be able to swallow it down or spit it up.'"

Now at that time a baby boy was lying face-up on the prince's lap. So the Blessed One said to the prince, "What do you think, prince: If this young boy, through your own negligence or that of the nurse, were to take a stick or a piece of gravel into its mouth, what would you do?"

"I would take it out, venerable sir. If I couldn't get it out right away, then holding its head in my left hand and crooking a finger of my right, I would take it out, even if it meant drawing blood. Why is that? Because I have sympathy for the young boy."

"In the same way, prince:

[1] In the case of words that the Tathagata knows to be unfactual, untrue, unbeneficial (or: not connected with the goal), unendearing and disagreeable to others, he does not say them.

[2] In the case of words that the Tathagata knows to be factual, true, unbeneficial, unendearing and disagreeable to others, he does not say them.

[3] In the case of words that the Tathagata knows to be factual, true, beneficial, but unendearing and disagreeable to others, he has a sense of the proper time for saying them.

[4] In the case of words that the Tathagata knows to be unfactual, untrue, unbeneficial, but endearing and agreeable to others, he does not say them.

[5] In the case of words that the Tathagata knows to be factual, true, unbeneficial, but endearing and agreeable to others, he does not say them.

[6] In the case of words that the Tathagata knows to be factual, true, beneficial, and endearing and agreeable to others, he has a sense of the proper time for saying them. Why is that? Because the Tathagata has sympathy for living beings."

"Venerable sir, when wise nobles or priests, householders or contemplatives, having formulated questions, come to the Tathagata and ask him, does this line of reasoning appear to his awareness beforehand -- 'If those who approach me ask this, I -- thus asked -- will answer in this way' -- or does the Tathagata come up with the answer on the spot?"

"In that case, prince, I will ask you a counter-question. Answer as you see fit. What do you think: are you skilled in the parts of a chariot?"

"Yes, venerable sir. I am skilled in the parts of a chariot."

"And what do you think: When people come and ask you, 'What is the name of this part of the chariot?' does this line of reasoning appear to your awareness beforehand -- 'If those who approach me ask this, I -- thus asked -- will answer in this way' -- or do you come up with the answer on the spot?"

"Venerable sir, I am renowned for being skilled in the parts of a chariot. All the parts of a chariot are well-known to me. I come up with the answer on the spot."

"In the same way, prince, when wise nobles or priests, householders or contemplatives, having formulated questions, come to the Tathagata and ask him, he comes up with the answer on the spot. Why is that? Because the property of the Dhamma is thoroughly penetrated by the Tathagata. From his thorough penetration of the property of the Dhamma, he comes up with the answer on the spot."

When this was said, Prince Abhaya said to the Blessed One: " Magnificent , venerable sir! Magnificent! Just as if he were to place upright what had been overturned, were to reveal what was hidden, were to show the way to one who was lost, or were to hold up a lamp in the dark so that those with eyes could see forms, in the same way the Blessed One has -- through many lines of reasoning -- made the Dhamma clear. I go to the Blessed One for refuge, to the Dhamma, and to the Sangha of monks. May the Blessed One remember me as a lay follower who has gone to him for refuge, from this day forward, for life."

Note

1 . A two-horned chestnut is the nut of a tree (Trapa bicornis) growing in south and southeast Asia. Its shell looks like the head of a water buffalo, with two nasty, curved "horns" sticking out of either side. [Go back]

Source: Access-to-Insight, http://world.std.com/~metta/canon/majjhima/mn58.html

[Mục lục kinh Trung Bộ][Trở về trang Thư Mục]

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.